

พระราชบัญญัติ ควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรควบคุมกิจการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าให้ดีขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยหมามาตราต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2474

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

ของเก่า หมายความว่า ทรัพย์สินที่เสนอขาย แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายโดยประการอื่นอย่างทรัพย์สินที่ใช้แล้ว ทั้งนี้รวมถึงของโบราณด้วย

เสนาบดี หมายความว่า เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 4⁽²⁾ ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบการอาชีพดังต่อไปนี้ โดยมีได้รับอนุญาตสำหรับกิจการนั้น ๆ จากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

(1) การขายทอดตลาด นอกจากการขายทอดตลาดซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเป็นผู้ขาย หรือการขายทอดตลาดเพื่อประโยชน์ของสมาคมหรือสาธารณประโยชน์ ซึ่งรัฐมนตรีสั่งเป็นหนังสือให้ยกเว้นเฉพาะกรณี

(2) การค้ำของเก่า นอกจากการค้ำของเก่าบางประเภทหรือบางชนิดซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศยกเว้นในราชกิจจานุเบกษาของเก่าซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศยกเว้นดังกล่าวในวรรคก่อน เมื่อเห็นสมควร รัฐมนตรีจะประกาศเพิกถอนการยกเว้นเสียทั้งหมด หรือแต่เพียงบางประเภท บางชนิดก็ได้ ผู้ค้ำของเก่าประเภทหรือชนิดซึ่งได้มีประกาศเพิกถอนการยกเว้นดังกล่าวแล้ว จำต้องรับใบอนุญาตภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 5 คำร้องขอใบอนุญาตประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่านั้น ท่านให้ทำตามแบบที่ระบุไว้ในกฎเสนาบดีและยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

มาตรา 6⁽³⁾ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ร้องขอตามความในมาตรา 5 เว้นแต่ผู้นั้นจะมีคุณสมบัติและพื้นความรู้ดังต่อไปนี้

(1) มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(2) มีความรู้หนังสือไทยพออ่านออกเขียนได้

(3) เป็นผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 2 ส่วนที่ 5 หมวดที่ 5 หมวดที่ 6 หมวดที่ 7 หมวดที่ 8 และ

ส่วนที่ 9 หมวดที่ 1 หมวดที่ 2 หมวดที่ 3 หมวดที่ 4 หมวดที่ 5 และหมวดที่ 6

มาตรา 6 ทวิ⁽¹⁾ ใบอนุญาตประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า หากสูญหายไปในกรณีใดก็ตาม ให้ผู้รับใบอนุญาตไปขอรับใบแทนใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันสูญหาย

มาตรา 7 ผู้ทอดตลาดต้อง

- (ก) แสดงค่าแจ้งความแห่งการขายทุกคราวไว้ ณ สถานที่ขายให้เห็นได้แจ้ง
- (ข) อยู่ ณ ที่ขายในเวลาขายทอดตลาดและพร้อมที่จะแสดงใบอนุญาตต่อนายตรวจ เมื่อเรียกตรวจ
- (ค) มีสมุดบัญชีสำหรับการขายทุกคราว และจรรยาการข้อสำคัญทั้งปวงแห่งการขายนั้น ๆ ลงไว้
- (ฅ) แจ้งวันและสถานที่ขายให้นายตรวจทราบล่วงหน้าอย่างน้อยสามวันเต็ม
- (ง) แสดงนามของตนและคำว่า ผู้ทอดตลาด ไว้เหนือประตูชานนอกแห่งสำนักงาน

เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ถ้านายตรวจประสงค์จะทราบรายการข้อสำคัญอันเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ขายและได้มีหนังสือแสดงความประสงค์นี้แล้วท่านว่าผู้ทอดตลาดต้องบอกรายการที่ประสงค์นั้น

มาตรา 8 ⁽²⁾ ผู้ค้าของเก่า ต้อง

- (ก) แสดงนามของตนและคำว่า ผู้ค้าของเก่า ไว้ ณ ที่ทำการค้าของตน พร้อมทั้งใบอนุญาตในที่อันเห็นได้แจ้ง
- (ข) มีสมุดบัญชีสำหรับการค้าของตนและจรรยาการข้อสำคัญทั้งปวงแห่งการค้าลงไว้ทุกราย สมุดบัญชีตามที่กล่าวนี้ต้องทำตามแบบและนำมาให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตลงนามและประทับตราก่อนทุกเล่ม
- (ค) แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือนายตรวจ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินที่มีผู้มาเสนอหรือโอนให้ตนนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยทางทุจริต
- (ฅ) ทำเลขลำดับเป็นเครื่องหมายปิดไว้ที่ของให้ตรงกับเลขลำดับในสมุดบัญชีเพื่อสะดวกในการสำรวจ

มาตรา 9 ⁽³⁾ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่า ผู้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 (1) (2) หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตามความผิดซึ่งได้ระบุไว้ในมาตรา 6 (3) หรือต้องคำพิพากษาในฐานทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ถึงสองครั้งในปีเดียวกัน

มาตรา 10 เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกให้แล้วก็ดี ท่านว่าเสนาบดีจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งของเจ้าพนักงานก็ได้ แต่ผู้ร้องหรือผู้รับใบอนุญาตต้องยื่นคำร้องต่อเสนาบดีภายในสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำบอกกล่าวคำสั่งของเจ้าพนักงานเป็นต้นไป

มาตรา 11 ⁽⁴⁾ ท่านว่าใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้เป็นใบอนุญาตเฉพาะตัว โอนกันไม่ได้ และสมบูรณ์เพียงวันที่ 31 ธันวาคมทุกปี

มาตรา 12⁽¹⁾ ผู้ใดประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้ำของเก่า โดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าภายหลังที่ได้มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเกี่ยวกับการขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 12 ทวิ⁽²⁾ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใด ทำการขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าโดยใบอนุญาตขาดอายุหรือทำการขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา 6 ทวิ มาตรา 7 มาตรา 8 (ก) (ข) (ง) หรือมาตรา 13 หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 12 ตรี⁽³⁾ ผู้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าผู้ใดไม่แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือนายตรวจทันทีเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินที่มีผู้มาเสนอหรือโอนให้ตนนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเกี่ยวกับทรัพย์สินเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปีหรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

มาตรา 12 จัตวา⁽⁴⁾ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา 13⁽⁵⁾ ในระหว่างตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก นายตรวจและเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีตั้งให้มีหน้าที่ควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า ชอบที่จะเข้าตรวจใบอนุญาต สมุดบัญชี และทรัพย์สินของในร้านค้าได้ ผู้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาต สมุด บัญชี และทรัพย์สินของตามที่เรียกตรวจ ออกให้ตรวจโดยทันที

มาตรา 14 บุคคลใดประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าอยู่ในวันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ท่านให้ยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดสามเดือนนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

มาตรา 15 ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเสนาบดี ตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต และนายตรวจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตและว่าด้วยกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎหมายฉบับนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้
ประกาศมา ณ วันที่ 15 พฤษภาคม พุทธศักราช 2474 เป็นปีที่ 7 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2481
[รก.2482/-/512/1 พฤษภาคม 2482]

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2484
[รก.2484/-/1504/4 พฤศจิกายน 2484]

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2495
[รก.2495/54/1043/9 กันยายน 2495]

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2435
[รก.2535/16/14/4 มีนาคม 2535]

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทกำหนดโทษและอัตราโทษในพระราชบัญญัติควบคุมการ
ขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2475 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า
(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2495 ได้กำหนดไว้ไม่เหมาะสมและมีอัตราโทษต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการขาย
ทอดตลาดหรือค้ำของเก่าประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้